GAZETA KRAKOWSKA

Nro 69.

Z KRAKOWA DNIA 28 SIERPNIA 1816 Roku WE SZRODĘ.

Z Warszawy d. 20 Sierpnia.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Podaie do wiadomości publiczney postanowienie Namiestnika Królewskiego w Radzie Stanu dnia 10 b. im. w słowach:

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego &c. &c. &c.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

W skutek postanowienia Naszego z dnia 2 Marca r. bieżącego względem cudzoziemców w Królestwie Polskiem osiadać chcących, i w celu porządnego ich użycia, postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:

Art. 1. Gdy koloniści do Warszawy przybędą, udać się powinni naprzod na Bioro Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, która wyexaminuie, czy są między niemi rzemieślnicy lub rękodzielnicy kraiowi potrzebni lub przydatni, i takiemi taż Kommissyia rozrządzi. — Innych zaś, tudzież rolnikow w dobrach Narodowych osiadać chcących, do Kommissyi Rządowey Przychodow i Skarbu odeśle.

Art. 2. Kommissyia przychodow i Skarbu kolonistow do siebie odesłanych na trzy klassy rozrożnić, i szczegołowo spisać zaleci, to iest:

a. Tych, którzy posiadaią maiątku w gotowiznie wyżey 400 zło: Polskich.

b. Tych, którzy posiadaią mniey niż 400 zło: Pol:

c. Tych którzy żadnego zapasu w gotowiznie nie maią.

Art: 3. Kolonistom 1wszey klassy przeznaczy Kommissyia Rządowa Przychodow i Skarbu na osadę gruntow pustych w dobrach Koronnych lub Narodowych, wydzielaiąc im według ich maiątku i możności od pół włóki do całey włóki Chełmińskiey. Również. Kolonistom 2giey klassy od kilku morgow do pół włóki w tychże dobrach wydzieli. — Cudzoziemcow 3ciey klassy, iako niebędących w stanie rozpoczynać gospodarstwa własnego, w pismach publicznych, w celu przyięcia ich przez obywateli, na służbę za parobkow, naiemnikow, pastuchow

i t. d. ogłosi, za tychże rekwizycyią ich wskaże. — Niemniey dzierżawcom dobr Narodowych i Koronnych, stosownie do ich kontraktow, użycie tychże Kolonistow, do uprawy gruntow pustych zaleci.

Art: 4. Gdyby zaś między Kolonistami którey kolwiek klassy znaydowali się tacy, którzyby powyżey wyłuszczonych kondycyy przyiąć niechcieli, w tedy Kommissyia Przychodow i Skarbu trzymaiąc się ściśle przepisow postanowienia Naszego dnia 2go Marca r. b. opiekować się niemi daley nie będzie.

Art: 5. Końcem przyprowadzenia do skutku powyższych rozporządzeń, Kommissyia Przychodow i Skarbu zaleci natychmiast ułożyć spisy domow i gruntow opuszczonych w dobrach Narodowych i Koronnych, ażeby takowe za przybywaniem Kolonistow gotowe do rozdawania miała.

Dopełnienie ninieyszego postanowienia Kommyssyiom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Przychodow i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 10 Sierpnia 1816 r.

(Podpis:) *Zaiączek.*

Minis: S. Wew: i Pol: Radca Sek: St: Jen: Br.
(Podp:) *T. Mostowski.* (Podp:) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekr: Stanu, Jen: Brygady
(Podpisano) *Kossecki.*
Za zgodność:
(Podpis:) Augustyn *Korski* S. J. K. S. W

Z Peterzburga d. 19 Lipca d. k.

Dnia 15 b. m. odprawiło się tu w obecności Iego Cesarskiey Mości i osób Nayiaśnieyszey Rodziny poświęcenie i otwarcie nowey Peterzburskiey Birży. O południu ziechały się do sali birżowey, wcześnie przez JW. Ministra Skarbu zaproszone osoby znakomitsze z duchowieństwa, Damy, pierwsi urzędnicy dworu, Członki Rady Państwa, Ministrowie, Jenerałowie, Jenerał-Adjutanci, i Adjutanci bokowi Jego Cesarskiey Mości i wiele innych ze stanu woyskowego i cywilnego, tudzież zgromadzenie kupców. Po przybyciu Cesarza i Nayiaśnieyszey Rodziny o godzinie 1szey z południa, rozpoczęło się poświęcenie, którego obrzędy odprawiał Ambroży, Metropolita Nowogrodzki i Petersburski, i cały potem gmach wodą święconą pokropił. O godzinie wtórey nastąpił w sali na birży wielki obiad, przeszło na 300 osób. Jakby nowem życiem od Zbawiciela Europy udarowani kupcy tuteysi, przyymowali osoby Nayiaśnieysze i zaproszonych gości. Przyięcie to było nayserdecznieysze, iak tylko spodziewać się można było, od stanu kupieckiego, przez Piotra utworzonego, a nowem życiem obdarzonego przez Alexandra. Naprzeciw Cesarza i Nayiaśnieyszey Rodziny siedział u stołu w pośrodku Minister skarbu, iako naczelną opiekę maiący nad handlem kraiowym; po obu zaś iego stronach podług stopnia siedzieli kupcy; po obu stronach Rodziny Cesarskiey podług stopnia siedzieli duchowni i znakomitsze osoby płci oboiey. Podczas spełnianego zdrowia strzelano z dział okrętowych, naprzeciw birży ustawionych. Nowa Petersburska Birża bez naymnieyszego powątpiewania należy do liczby nayznakomitszych i naypięknieyszych w Europie budowli. Zbudowana iest w czasie sprawowania Ministerium handlowego przez Hrabię Rumiancowa, i pod iego kierunkiem.

W. X. Mikołay, d. 23 Czerwca wie-

czorem przybył do Chersonu; d. 24 do Perekopu; 25go poiechał przez Simferopol; a dnia 27go przybył do Sewastopola.

Xiążę Łopuchin, rzeczywisty Radca Tayny pierwszey klassy, Prezes Rady Państwa, przeiechał d. 22 Czerwca przez Czernichów, udaiąc się do Kijowa.

Naczelnik Głównego Sztabu Jego Cesarskiey M... wydał następuiący rozkaz:

Petersburg d. 12 Lipca 1816.

Cesarz Jegomość w dniu 28 Czerwca roku teraźnieyszego rozkazał urządzić w Gruzynii straż wewnętrzną, na zasadach wydanych d. 5 Lipca 1811 roku; w Tyflis utworzyć batalion osady wewnętrzney, a we czterech miastach powiatowych Gruzynii: w Slenach, Telawie, Ananurze i Goryi służbę pełniące oddziały inwalidów, i przyłączyć ie do udzielnego korpusu wewnętrzney straży 8go okręgu 1szey brygady.

Podpisano: Naczelnik Głównego Sztabu Xiążę *Wołkoński.*

Dnia 15 t. m., o godzinie 5tey zrana szczęśliwie do Kronsztadu zawinął okręt kompanii Rossyysko-Amerykańskiey Suwarow, pod sprawą Porucznika Łazarewa, odprawiwszy podróż z Kronsztadu do osad Rossyyskich w Ameryce Północney, i na powrót w przeciągu 2ch lat, 9ciu miesięcy i 7 dni.

Xiążę Ypsilanti, były Hospodar Multan i Wołoszczyzny, umarł nagle dnia 26 Czerwca w Kijowie, gdzie od kilku lat mieszkał, i brał pensyią od rządu Rossyyskiego. Miał 56 lat. Powrócił tego samego dnia z Petersburga, bawił się wesoło z rodziną swoią, i umarł w nocy. 4rey synowie iego służą w woysku Rossyyskiem.

Dalszy ciąg urządzenia chłopów Estońskich.

Księga I. Rozdział II. O zgromadzeniach gminnych. § 20—93. Gminnem zgromadzeniem chłopów Estońskich iest uczyniony na pewney osnowie zbiór chłopów, żyiących we wsiach, miasteczkach i miastach Gubernii Estońskiey, w celu zastępowania odmieniaiącey się przez ninieysze urządzenia władzy panów, i dla ułatwienia biegu zwyczaynych im spraw. Chłopi żyiący w obrębie iednych dóbr składaią zgromadzenie gminne włościańskie, do którego należą i ludzie dworni. Z chłopów w obrębie włościańskiego zgromadzenia, wsiami lub gospodarstwami żyiących, mogą się utworzyć udzielne zgromadzenia wieyskie. W rzeczach iednakże tyczących się całego zgromadzenia iedney włości, zgromadzenia wieyskie przyłączaią się do włościańskich. Chłopi, żyiący po miastach, stanowią oddzielne zgromadzenie wieyskie. Całe zgromadzenie gminne odpowiada za regularność w opłacie podatków skarbowi. Co trzy lata na 15ty Czerwca policyie mieyskie i ziemskie posyłaią do Izb skarbowych wiadomość o zaszłych odmianach w zgromadzeniu gminnem w przeciągu trzech lat; o narodzonych, umarłych, przybyłych, odeszłych, aby w każdey gromadzie można było mieć wiadomość o rzeczywistym stanie ludności, podług którey pobiera się podatek skarbowy z liczby dusz męzkich. W przeciągu 3ch lat, chcący się przenieść z wieyskiey gromady iedney do drugiey, powinien złożyć porękę na opłatę za iego osobę podatków.

Zgromadzenia wieyskie dzielą się na oddział gospodarzy i oddział parobków. Gospodarzami są, którzy posiadaią ziemię

prawem własności, albo arędy. Zwani bohylami (Lostreiber) przez wyrok zgromadzenia gminnego mogą bydź przyłączeni do 2go oddziału. Dla sprawowania interessów gromady, samaż gromadą wybierą Starostę; w gromadach, więcey sta dusz męzkich liczących, na każde sto wybierą się ieden Pomocnik Starosty; na oba te urzędy wybieraią się tylko z oddziału gospodarzy, właścicieli lub arędarzy, i tacy, którzy nigdy nie podlegali ciężkiemu kryminalnemu ukaraniu. Dla pomocy Starostów wybieraią się setnicy, ktorzy w rzeczach niewymagaiących zbierania całey gminy, spólnie ze Starostą stanowią o interessach gromady, i strzegą praw chłopów: dway setnicy wybieraią się zawsze z gospodarzy, trzeci z parobków. Na starostów, ich pomocników i setników, zgromadzenie podaie po dwóch kandydatów do policyi włościańskiey, która pierwszy raz może odrzucić wszystkich, powtórnie podanych obowiązana potwierdzić. Urzędnicy ci wybieraią się na lat 3. Pierwszy raz wybrani nie mogą nie przyiąć urzędowania, chybaby 1) mieli więcey 60 lat, 2) mieli trzy różne opieki, i 3) byli tak słabi, iżby z domu wychodzić nie mogli; na drugie 3 lata przymuszeni do urzędowania bydź nie mogą. Wybrani na setników, samą tylko chorobą, z domu im wychodzić niedozwalaiącą, wymówić się mogą od przyięcia urzędu. Starostowie i pomocnicy ich wykonywaią przysięgę na urząd przed sądem gminnym. Gromada rozwięzuie, czy Starosta i iego pomocnik maią brać pensyią i iaką? Starosta obowiązany co rok setnikom, a po skończonem urzędowaniu całemu zgromadzeniu zdawać sprawę z administracyi interessów. Pomocnicy zdaią sprawę tylko Starostom. Obowiązki Starosty są: mieć policyyny dozór nad wszystkiemi chłopami do gromady należącymi; odbierać i zmuszać do opłaty podatków skarbowych; czuwać nad wypełnieniem obowiązków względem gromady i właściciela ziemi; mieć pieczą o maiątku gromady; przestrzegać i czuwać nad zachowaniem i nienaruszeniem praw gromad ninieyszem urządzeniem nadanych. Ma prawo zwoływać setników, podawać im zwołanie całego zgromadzenia gminnego, uwiadomiaiąc o rzeczach, maiących się roztrząsać na zgromadzeniu gminy: może zwołać zgromadzenie gminne, ieżeli iedna trzecia część setników zgodzi się na zwołanie i podanie do zgromadzenia tych interessów. Poprzedniczo o rzeczach zwołania zgromadzenia gminnego uwiadomiona policyia włościańska zezwala, albo odmawia zwołania; zezwalaiąc, naznacza mieysce i czas; nie może odmówić, ieżeli idzie o wybranie urzędników na wakuiące mieysca. Na zgromadzeniu gminnem o podaniu Starosty stanowi się większością głosów. Każdy oddział gminny (gospodarzy i parobków) głosuie oddzielnie. Jeżeli różności zdań oddziałów gminnych nie mogą pogodzić Starosta i setnicy, rzecz idzie do roztrzygnienia policyi włościańskiey. Postanowienie gminy przesyła się do setników, którzy, ieżeli większością głosów znayduią ie szkodliwem dla gminy, maią prawo przez Starostę powtórnie rzecz tę podać do zgromadzenia gminnego; a ieżeli gmina utrzyma swoie zdanie, postanowienie idzie do potwierdzenia policyi, a potwierdzone wykonywą się. Jeżeliby policyia nie potwierdziła, postanowienie wykonywać się nie może; ale gromada ma prawo zanosić skar-

gę. Wybór na mieysca sądowe nie podlega potwierdzeniu policyi. Każdy chłop obowiązany iest ulegać postanowieniu gminy, a wtedy tylko może zaskarżyć postanowienie, kiedyby się przeciwiło nnieyszemu urządzeniu Każdy do gminy należący może od siebie czynić podania, za poprzedniczem iednak zezwoleniem na to setników. Policyia, bez poprzedniczey odezwy do setników, może zwoływać zgromadzenia gminne, i czynić od siebie podania do postanowienia. Zgromadzenie gminne może zaskarżać przed sądem o wszelkie naruszenie praw swoich, i donosić o tem naczelnikowi Gubernii. Może nadto przez wybranych dwóch deputatów zanosić skargę do naczelnie zarządzaiącego Gubernią; deputaci maią bydź ze Starostów, ich pomocników i setników, i przez całe zgromadzenie wybrani, wyiąwszy, ieżeliby na samego Starostę, pomocnika lub setników skarga bydź miała. Gminy maią prawo nabywać wszelką własność i rozrządzać nią, mieć kassę gminną, może iedna nabywać własność spolnie z drugą gminą.

Zgromadzenia wieyskie wybieraią trzech wybornych; w luduieyszych wioskach na każde 200 dusz męzkich wybieraią się 3ch wybornych, których część trzecia zawsze bydź ma z klassy parobków. Zbiór wybornych ze wszystkich wieyskich zgromadzeń wyobraża zgromadzenie włościańskie, którego zupełne zebranie może bydź na rozkaz policyi. Postanowienia wybornych są postanowieniami całey gromady wieyskiey. Dla utrzymania porządku w gromadzie włościańskiey, wybiera się Starosta włościański, którego obowiązki i prawa są równe prawom i obowiązkom Starosty gminnego. Zgromadzenia włościańskie na każde 1000 dusz płci oboiey obowiązane są założyć i utrzymywać iednę przynaymniey szkołę.

Zgromadzenia mieyskie chłopów w tem się tylko różnią, że podlegaią mieyskiey policyi w tem wszystkiem, co w zgromadzeniach włościańskich i wieyskich zależy od ich policyi.

(Reszta potem.)

Z Wiednia d. 10 Sierpnia.

(Z Gazety Berlińskiey.)

J. Cesarzewiczowska Mość Arcy Xże Rainer, brat N. Cesarza, przedsiębierze w tych dniach 4rech miesięczną podroż do Szwaycaryi i Włoch. Nic ieszcze nie słychać o wyieździe z stolicy tuteyszey Wicekróla królestwa Lombardskiego, Arcy Xcia Antoniego do Włoch. N. Cesarz uda się d. 20 b. m. z Schönnbrunu do państwa swey familii Hollitsch w Morawii i zamyśla na końcu b. m. do tuteyszey stolicy powrócić. — Postrzegaią tu, iż od nieiakiego czasu przewiiaią się często gońcy od Dworów Londyńskiego, Paryskiego i Peterzburskiego.

Słychać, iż od nowego woyskowego roku (1 Listopada) urzędnicy i woysko będą w konwencyiney monecie płatnemi, i odpaść ma dotychczasowy dodatek do pensyi 150 od sta.

Komander Rufo udzielił młodemu Xciu Wiktorowi Metternich, (iedynemu synowi szanownego naszego Ministra stanu) order zakonu Maltańskiego w imieniu W. Mistrza.

Pani Miurat uda się do Prezburga.

Nasz handel z północną Ameryką coraz bardziey wzrasta, co raz więcey zawiia tego narodu okrętów do Tryestu, których

większa część bierze ztamtąd żywe srebro.

Z Stambułu mamy tu doniesienia, iż morowa choroba tak w tem mieście, iako też w Alexandryi, Smirnie, Kandyi i Cefalonii, coraz bardziey się znowu wzmaga, i szpitale zapełnione są choremi. — W Sułtan chciał dać d. 9 Lipca pierwszą audyencyą nowemu Francuzkiemu posłowi. P. Deval, pierwszy tłumacz tego poselstwa, umarł na paraliż. — Kapitan basza ciągle bawi ieszcze z swoią flotą na Archipelagu. — Z zbiegłych z powodu ostatniego buntu z Tunis rozbóyniczych okrętów, które groziły niebezpieczeństwem żegludze po morzu środziemnem, schwytane 3 zostały pod brzegami Syryi, z których pierwey 400 buntownikcw wysiadło na ląd, i udało się w służbę Wielkorządcy Damasku. — Xżna Wallii przybyła d. 23 Czerwca do wyspy Sero, a nazaiutrz udać się miała w dalszą podróż do Syryi, dla odwiedzenia iak wiadomo Jerozolimy.

Z Paryża d. 11 Sierpnia.

Wczoray wyiechał Król przeciw Xiężnie Angouleme do Choisy.

Xże Wellington nie iest tu przed 15 b. m. spodziewany, gdy przed 13 nie wyiedzie z Anglii.

Mówią, iż z niewielką odmianą przywrócony zostanie dawny podział parafiy.

W Commercy i wzdłuż Możу obchodziły woyska Pruskie d. 3 urodziny swoiego Monarchy z wielką uroczystością. Prezydent Sedanu otrzymał od stoiących tam woysk Pruskich z powodu tychże urodzin 1000 fr. na wsparcie ubogich tego miasta.

Onegday prezydował Król na radzie Ministrów, która dłużey niżeli zwyczay trwała, i miano na niey ważne postanowić rzeczy.

Rozporządzenie z d. 17 Lipca względem gward y narodowych podpadnie zmianie względem narodowcy gwardyi Paryzkiey.

Dla tayney podeyzrzaney korrespondencyi Adjutant Monsieur, Hr. Tragoff, został od Dworu oddalony. Xże Richelieu wniósł także o oddalenie Jeneralnego Dyrektora poczt P. Hedouville.

Monitor pod napisem Ministerium woyny zawiera co następuie: "Nie wiadomo na czem gruntuie się umieszczone doniesienie w Dzienniku sporów pod d. 6 b. m. iakoby 30 Jenerałów poruczników iako inspektorów, i 60 Marszałków polnych iako podinspektorów w woysku mianowanych zostało. To doniesienie równie iest mylne, iak dodatek do niego pod d. 7, że pomiędzy wzmiankowanemi Jen. porucznikami znayduią się Lahoussaye, Freval, Colbert i Merlin.„

Hrabina Blacas d. 24 Lipca w Rzymie rozwiązaną synem została, i Oyciec S. raczył go do chrztu trzymać, (iak wiadomo bez assystencyi płci Niewieściey.)

W nowey operze Natalia czyli wygnańcy Syberyyscy, musiano przed iey wystawieniem zrobić dwie odmiany; zamiast rzeki Moskwa, położyć Newa, ażeby nie przypominać Neja, a zamiast Cesarzowey, chociaż dodanem było protektorrki, położyć Monarchini, ażeby nie przypominać byłey Cesarzowey Francuzkiey.

O Królu mówią Paryżanie, iż bardzo iest litościwy, wyiąwszy ieden punkt; naganiaią bowiem ucięcie przed straceniem prawych rąk, tak zwanym 3 patryotom roku 1816.

Podczas rewolucyi opłacał rząd dosyć drogo niektóre gazety. W roku 1796 re-

ktorowie *Journal des Patriots*, *Sentinelle*, *Bonhomme Richard*, *Orateur plebsien*, *Courier de Paris* i *Ami des loix* wzięli razem 5 mill. fr.

Wyłączony od przebaczenia Gouvernot został na wyspie Rodanu povmany. —

Przeciw Jen. Decaen w krótce będzie rozpoczęta sprawa.

Hr. Wittgenstein i Xże Belmonte Pignateli przybyli tu z Maubeuge.

Dziś wystawiona i noszona będzie w katedralnym tuteyszym kościele cierniowa korona.

Monsieur nie opuszcza nigdy Mszy; ponieważ d. 8 przypadł popis woyska, rozkazał zatem godziną pierwey Mszą odprawić. Xże Angouleme podobnież stosuie się do tego zwyczaiu, i wczasie bawienia w Lyonie chodził z władzami i woyskiem na Mszą do katedralnego kościoła.

W ciągu teraźnieyszego miesiąca kończy się czas, do którego zawieszona była wolność druku. P. Chateaubriand w wyyść maiącym piśmie swoim sprzeciwiać się wszyskiemi siłami będzie dalszemu ograniczeniu druku.

Król Hiszpański rozkazał, aby miasto St. Sebastian, które w woynie teraźnieyszey zburzone zostało, było na nowo wystawione.

Budowa kaplicy poświęconey pamiątce Ludwika XVI. i iego Małżonce, idzie z pośpiechem. Pracuie około niey 150 ludzi.

Od trzech dni nakoniec przestał tu deszcz padać, i mamy naypięknieyszą pogodę.

D. 7 przechodził się po ulicach tuteyszych przybyły z niewoli Algierskiey Paryżanin w tych samych sukniach, które w niewoli nosił i wielkie na siebie ściągnął podziwienie.

Wielu Mamelukow, którzy byli niegdyś w gwardyi Bonapartego, maią się teraz w Algierze znaydować.

Jak zapewniaią, P. Hope, wnuk bogatego bankiera Amsterdamskiego, żeni się z Panną Blondin, aktorką teatru des Variétés.

Podług pism naszych Oyciec S. podał Dworowi Angielskiemu notę przeciw przedawaniu żon w Anglii.

Z Londynu d. 10 Sierpnia.

Pogłoski o woynie zaczenaią znowu znikać, które szczególniey wpływały na papiery. Rząd rozkazał z tego powodu ogłosić traktat z Napaulami, i bez szumnego ogłoszenia odpłynąć flocie przeciw Algierowi, gdzie wszystko ieszcze zagodzonem bydź może. Względem Ameryki spokoynieysze także okazuią się widoki; papiery Amerykańskie podniosły się o 4 od sta, i Amerykanie trzymaią się z swoiemi towarami w Anglii, a gdyby zanosiło się na woynę, pozbywaliby ie za iaką badź cenę.

Zapisywanie summ do nowego banku Amerykańskiego iuż prawie iest ukończone.

O dozwoleniu wprowadzania do Anglii zboża z zagranicy ani teraz myśleć można, gdyż rząd wszelkich używa zachęceń do podniesienia rolnictwa kraiowego. Nadszedł więc czas, iż kupcy Angielscy przestać muszą na handlu fabrykantami i przemysłem kraiowem; zyskiwali dosyć długo po 20 do 30 od sta, mogą zatem przez czas nieiaki przestać na mnieyszym zysku.

Lord Prezydent Londynu na żadanie wielu Obywateli zwołał zgromadzenie tychże obywateli, dla naradzenia się nad adressem do Xcia Rejenta o zapobieże-

nie teraźnieyszey nędzy pracowitey klassy ludzi. Prezydent udzielił temuż zgromadzeniu list od Hetmana Hrabi Płatow, w którym dziękuie za dostawiony mu przez Xcia Wellingtona adress od miasta Londynu i kosztowny pałasz.

Gazeta Goniec przypuszcza, iż pracowita klassa ludzi prawdziwą cierpi nędzę, osobliwie tkacze w Glasgowie, i pragnie, aby zaburzenia d 12 b. m. tam zaszłe, nie zrażały bogaczów i dobroczynnych ludzi od wspierania głod cierpiących. Bunt nie iest w prawdzie drogą do serca; ale bunt nie powinien także bydź powodem do zamykania serca dla dręczącey nędzy. Iak w czasie ostatniey woyny musiał rząd użyć zdobyczowych pieniędzy, tak teraz w czasie pokoiu będzie zapewne musiał użyć funduszu umorzenia dla weparcia tylu ubogich rodzin ' lub przynaymniey, iak iuż w parlamencie była wzmianka, zniżyć prowizyą od długu narodowego 3 na 2 od stą.

D. 1 b. m. umarł w Panctas znany z wielu szacownych pism o handlu Angielskim Dawid Maepherson w 69 roku życia.

Z Antwerpii d. 9 Sierpnia.

Sternik rybackiego statku, który do Delfshaven powrocił, powiada, iż w czasie 8 tygodniowego iego bawienia na łowieniu ryb na morzu o 80 mil na północ od Texlu, nie upadła ani kropla deszcza i nadzwyczayny panował upał, i dziwi się bardzo, iż na stałym lądzie przez cały ten przeciąg czasu deszcz padał.

Z Hagi d. 10 Sierpnia.

Xże Fryderyk powrocił d. 5 b. m. do zamku Loo, a Król d. 8 do stolicy tuteyszey, ponieważ odwlekło się przybycie Królewicza następcy tronu. Przygotowane na iego przyięcie uroczystości sa zatem do dalszego czasu odłożone.

W Leodyum rozpoczęła się d. 6 b. m. ostatecznie znowu sprawa wydawcy dziennika *Mercure surveillant*, P. Ceulneer.

Wiele wygnanych z Francyi osób przybyło prowadzonych przez żandarmow na granice Belgickie.

Z Amsterdamu d. 13. Sierpnia.

Kapitan Bakker, ktory d. 9 b. m. powrócił z Elminy nad brzegami Gwinei do Texlu, opowiedział co następuie: ". D. 13 Maia ścigał nas okręt i wystrzelił do nas, poczem stanęliśmy. Gdy przybył do nas, postrzegliśmy że był Hiszpański 14to działowy. Kapitan Bakker i ieden podróżny musieli nań się udać, gdy tymczasem 4 zbroynych ludzi przetrząsali nasz okręt. Zabrali nam paczkę złota, mappę morska, 3 owce dwoie prosiąt, z oświadczeniem, iż ponieważ szanowaliśmy Hiszpańską banderę, tak iak Angielską, możemy zatem daley płynąć, inaczey bylibyśmy nas zatopili."

Hiszpańska eskadra, która wypłynęła z Kadyxu na krążenie przeciw korsarzom Buennos-Ayres, powróciła tam d. 17 Lipca. Na wniyściu z Atlantyckiego Oceanu na morze srodziemne krążą 4 rokoszańskie okręty od 20 do 26 dział noszące.

Spekulanci rozsiali tu podobnie iak w Anglii pogłoski o woynie, które iednak wnet upadły.

Z Ankony d. 27 Lipca.

Podług doniesień z Tunis i Trypolu wywieszono tam choragiew Mahometa, oznaczaiąc przez to nastąpić maiącą woynę, woynę religii. Neapolitańska eskadra z 7 woiennych okrętow złożona, i 2 woienne okręty Papiezkie złączą się z flotą Angielską.

DODATEK
DO Nro 69.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 28. SIERPNIA 1816 Roku WE SZRODĘ.

Z Bruxelli d. 13 Sierpnia.

Zapewniaią, iż rząd Francuzki chce ieszcze gęią liniią celną założyć, ażeby zapobiedz w prowadzaniu z Niderlandów zakazanych towarów, gdyż od tey strony pełno w ciska się Angielskich towarów do Francyi.

Jen. Lamarque, P. Pommereuil i wierszopis Arn ult straconemi są w swoich mieszkaniach od żandarmów, i zapewne bedą za granicę wyprowadzonemi. Zapewniaią atoli, iż Cambaceres otrzymał pozwolenie mieszkania zawsze w Bruxelli. Dawid malarz zamyśla tu także osiąść.

Korpus Rossyyski pod Jeneralem Woroncow, którego główna kwatera zawsze iest w Maubeuge, będzie nowo ubrany.

Do Departamentów północney Francyi przybyło teraz dwoch Jenerałów porucznikow i 4 Marszałkow polnych z wielu officerami od Inżynierów i artylaryi, którzy maią zlecenie obeyrzeć osadzone woyskiem Francuzkim twierdze, artylerya, zbroiownia i osady, i przyspieszyć zaciąg do woyska.

Pisma tuteysze umieściły następuiącą wiadomość z Elmiey z nad brzegow Gwinei: Ashanteesowie zabrali w woynie z Fanteesami kilka tysięcy jeńców. Dawniey przedawano podobnych jeńców białym ludziom; a że ostatnim nie wolno teraz kupować niewolników, zabiiaią ich zatem nielitościwie: Dzieci biorą za nożki i głową o drzewo tłuką, kobiety kamieniami zabiiaią, męszczyznom ręce i nogi pałkami gruchoczą, potem głowy urzynaią. Wiadomość ta zdaie się iednak pochodzić od przyiaciela handlu niewolnikami. Za pośrednictwem Anglii zawarty został d. 21 Kwietnia pokoy pomiędzy powyższemi Afrykańskiemi Narodami.

Wydawca Gazety Brabanckiey pociągniony także do sądu został za potwarz.

Od brzegow Menu d. 15 Sierpnia.

Wszyscy posłowie seymu Niemieckiego aż do Bawarskiego i Darmstadtskiego znayduią się znowu w Frankforcie. Niewątpią, iż przedugodne naradzenia, których nie wiele będzie w krotce się rozpoczną. Seym zaczął się od nabożeństwa w katedralnym tuteyszym kościele; posiedzenia iego odbywać się bę-

dą, poki pałać związku Niemieckiego nie zostanie urządzony, w pałacu Xcia Turn i Taxis. — D. 12 przystąpiono w Frankforcie do obioru 45 obywateli, którzy stanowić będą prawodawczę kollegium. Potem obiorą członki do kollegium 51 i uzupełnią senat.

W kraiu Badeńskim rozchodzi się pogłoska, iakoby W. Xciu podane zostało przełożenie przeciw zawieszeniu konstytucyi stanów.

W ielu mniema, iż Król Bawarski, ukończywszy zamianę kraiów, w krótce udarnie swoie ludy nową i zastosowaną do czasów konstytucyą.

Rozwiedziona z Ludwikiem Bonapartę była Xiężna Hortensya, otrzymała od Króla Bawarskiego pozwolenie przenieść się z dotychczasowego swoiego mieszkania w Konstancyi do Monachium.

Pełnomocnicy siedmiu nad Renem leżących kraiów zebrali się d. 5 b. m. w Moguncyi, dla urządzenia stosownie do przepisu kongressu Wiedeńskiego administracyi i opłaty od żeglugi na Renie.

Pisma publiczne głoszą, iż były Król Szwedzki, piszący się teraz Gustawa synem, zakłada swoie mieszkanie w Frankforci.

Rachuią, iż przez zaburzenia w Hiszpańskiey Ameryce od 7 lat weszło o 140 mill. piastrów mniey pieniędzy do Europy niżeli zwyczaynie. — Może to bydź prawda co do Hiszpanii, ale przez znaczny handel, który Anglicy z osadami Hiszpańskiemi prowadzą, wielkie wchodzą summy do Anglii.

Od brzegów niższey Elby d. 13 Sierpnia.

D. 30 b. m. Xże Blücher ziedzie do Hamburga.

Kommissarze od miasta Hamburga do obrachowania pretensyi tego miasta do rządu Francuzkiego, doznaią z strony tego rządu wszelkiey łatwości, względem innych pretensyi, oprócz banku.

Mniemaią, iż Król Duński ziedzie do nowo nabytego swoiego Xięstwa Lauenburskiego, iednak nic słychać ieszcze o przygotowaniach do tey podroży.

Xże Christyan August Szleswicko-Holsztyńsko — Sonderbursko — Augustenburski doszedłszy doletności, obiął d. 19 p. m. rządy w Augustenburgu.

Podług pism publicznych zawiązało się w iednym północnym kraiu religiyne towarzystwo pod nazwiskiem Jezusowego, na ktorego czele znayduie się ieden tamteyszy Pastor, i do którego naywięcey wpisuie się kobiet.

Z Włoch d. 3 Sierpnia.

N. Xiężna Parmeńska d. 30 Lipca odwiedziła ieszcze raz z Liworna w Pizie swoiego Syna W. Xcia Toskańskiego, który nazaiutrz do swey stolicy ztamtąd odiechał. W wodach Pizańskich tak wiele znaydowało się tego lata gości, iż stancyi nie można było dostać.

W Genui rozchodziła się pogłoska, lubo bardzo niepewna, iż Anglia wezwała Mocarstwa Włoskie, aby dostarczyły woyska do wyprawy przeciw Algierowi.

Podług doniesień z morza, ma teraz bydź morze Śródziemne okryte okrętami różnych narodów, które od Gibraltaru ku Tunis i Algierowi płyną. — Bryg S. Karol pod Kapitanem Augustem, potwierdza wiadomość, iż Amerykańska eskadra nie chce czekać na przybycie Angielskiey, ale sama rozpoczęła woynę przeciw Barbaryczykom.

W kraiach kościelnych zakazane są pisma polityczne, gazety i romanse, iako przeciwne Religii i władzom świeckim.

Z Karlsruhe dnia 9 Sierpnia.

Okropna burza d. 5 b. m. iakiey oddawna niepamiętaią, spustoszyła w godzinie w rozległości mil 4 to wszystko, czego dwoch miesięczny deszcz i wylew Renu nie zniszczył. Grad upadł w wielkości orzecha łaskowego, a w niektórych mieyscach w wielkości iaia gołębiego. Pozabiiał wiele ptastwa i zaięcy, pokaleczył ludzi w polu pracuiących, a towarzyszący mu wicher wiele drzew owocowych połamał i z korzeniami poonosił. Naywięcey ucierpiały wsie Daxlanden, Knielingen, Neureuth, Eggstein, Schröck, Linkenheim, Hagsfelden, Buchidg, Blankenloch, Fredrikssthal i Spöck. (Takaż burza dotknęła okolice Norembergi, i pociągnęła ku Erlandze i Bairentowi, gdzie także znaczne poczynić musiała szkody.)

W Drukarni Jana Maja w Krakowie, w ulicy Floryańskiey, wyszła świeżo z druku *Rozprawa o przyczynach ciemnoty niektórych Osób Duchownych Stanu niższego, i o ciemnocie Ludu Wszystkiego* in 8vo na papierze kleiowym kosztuie zł. 1 gr. 16, a na pocztowym zł. 2.

Dnia 26 i 27 Sierpnia 1816

Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.	2.	3.	4.
Korzec	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
Pszenicy	38 —	36 —	34 —	32 —
— Żyta	28 —	26 —	25 —	24 —
— Jęczmienia	21 —	20 —	18 —	16 —
— Owsa	15 —	14 —	13 —	12 —
— Jagieł	50 —	47 —	43 —	40 —
— Grochu	28 —	26 —	25 —	24 —
— Rzepaku	— —	— —	— —	— —

DONIESIENIA.

Wydział Przychodów i Skarbu Wolnego Miasta Krakowa, uwiadomiony od Wysokiey Kommissyi Włościańskiey, iż mimo spełzłey licytacyi na dniu 10 b. m. i r. na Realności rożne w Promniku Białym, które są przeznaczone na wieczne Dzierżawę, gdy teraz taż Kommissya ma podania na piśmie od kilku osob, które sobie życzą wziąść w emfiteuzę Oficynę tamże z ogródkiem i oddziałem Gruntu morgów Chełmskich 10, prętów 490, uwiadomia Publiczność, iż na dzień 5ty Września oznaczona iest nowa Licytacya w Domu Konsumcyi na Grodzkiey ulicy.

Pisarz Trybunału C. I. I. W. M. K. z Okręgiem podaie do wiadomości, iż kamienica tu w Krakowie przy ulicy Mikołayskiey pod Nro 651 w Gminie 9tey między sąsiedzkiemi kamienicami z prawey strony JPP. Józefa i Małgorzaty Stróżeskich małżonków, z lewey zaś strony JPP. Augustyna i Salomey Karwackich małżonków Obywateli M. W. H. K. stoiąca, Sukcessorów niegdy Michała Wotowskiego, to iest: W. Maryanny z Targowskich 1go ślubu Wotowskiey powtórnego zaś teraz Pogorzelskiey matki i Opiekunki małoletnich swych z 1go małżeństwa dzieci to iest: Teofila, Józefa i Emilii tudzież JPP. Sukcessorów po Julianie z Wotowskich Relickiey z JP. Xawerym Relickim spłodzonych z Imion i mieszkania niewiadomych, Józefy z Wotowskich Sztummerowey Rozwódki, Franciszki z Wotowskich Kasprowiczowey, Ludwiki z Wotowskich Michniewskiey, i Antoniny z Wotowskich Kromerowey, wszystkich mężatek, dziedziczna (w którey mieszkaią P. Jacenty Strzałkowski, Łukasz Kryska, PP. Jan i Barbara Łopaccy małżonkowie, i Ur. Mikołay i Helena Riethmillerowie) przez publiczną licytacyą sprzedana zostanie, a to na Instancyą W. Petronelli Lichockiey w domu przy ulicy Mikołayskiey pod L. 631 zamieszkałey na zaspokoienie summy 3100 Złot. pol. wraz z zaległemi prowizyami rocznie po 5 od sta rachować się maiącemi, i kosztów tak przysądzonych iako też exekucyinych. Protokół zaięcia tey kamienicy z mocy Wyroku Trybunału C. P. I. D. K. dnia 16 Listopada 1815 r. w Pierwszey Instancyi z mocą tymczasowey Exekucyi bez Kaucyi zapadłego, w dniu zaś 27 t. m. i r. doręczonego, i w wezwaniu pierwszem w dniu 20 Marca r. b. 1816 sporządzonem, co do słowa wypisanego, uskutecznił Ur. Jan Kanty Kowalski Komornik Tryb. Cyw. P. I. D. K. dnia 6 Maja 1816 r. — Kopie tak dłużnikom Sukcessorom Wotowskim, iako też mieszkańcom wzwyż wyrażonym, i

JW. Felixowi Grodzickiemu Senatorowi M. W. H. S. Z. * pod niebytność W. byta Gminy 5tey, oraz Ur. Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu P. P. i M. K. Wydziału I. dnia 11. Maia 1816 r. przez Józefa Woyciechowskiego Woźnego Tryb. C. P. i D. wręczone zostały — Tenże Protokół zaięcia w Księgi Hipoteczne Departamentu Krakowskiego dnia 11 Maja r. b. 1816; Volumine I. w Księgę zaięciow i obwieszczeń Licytacyi, na karcie 332 pod L. 52 tudzież w Kancellaryi Trybunału C. P. I. D. K. w podobnąż Księgę zaięciow w dniu 14 t. m. i r. na karcie 116 pod L. 9 wciągnionym i w pisanym iest. — Sprzedaż pomienioney kamienicy imieniem W. Petronelli Lichockiey wdowy popierać będzie W. Adam Krzyżanowski Patron przy Trybunale C. P. I. D. K. tu w Krakowie przy ulicy Szpitalney pod L. 581 mieszkaiący, — pierwsza Publikacya warunków sprzedaży w dniu 31 Maia r. b. na Audyencyi T. C. I. J. D. K. odbyła się, a następne zaś termina podług Art. 702 Kod. Post. Sąd. w dniach 19 Czerwca i 3 Lipca t. r. nastąpiły na Audyencyi T. C. P. I. W. M. K. i iego Okręgu w tymże Mieście przy ulicy Grodzkiey pod liczbą 106 posiedzenie swe odbywaiącego. Cena szacunkowa teyże Kamienicy położona była 7700 Zł. Pol. Przysądzenie zaś przygotowawcze na rzecz W. Onufrego Męcińskiego Patrona T. C. I. I. W. K. i W. M. K. za Summę 7710 zł. pol. dnia 17 Sierpnia r. b. nastąpiło, a termin do przysądzenia ostatecznego na dzień drugi Października 1816 r. oznaczony iest. — w Krakowie d. 27 Sierpnia 1816.

Rogalski, Pisarz

Urząd Leśny Lasów Rządowych Obiazdu Słomnickiego; — podaie do powszechney wiadomości, iż polowanie małe na lat 3 lub 6 w większych lub mnieyszych wydziałach przez publiczną Licytacyą, za gotową z góry roczney kwoty zapłatę, naywięcey ofiaruiącemu d. 2go Września r. b. o godzinie 9tey z rana wypuszczone będzie w Smardzowicach w Kancellaryi Urzędu Leśnego; Polowanie na gruntach, w lasach i zaroślach Smardzowskich, Oycowskich, Szczotrkowskich, Swińczowskich, Jerzmanowskich, Wielkowieyskich, Golkowskich, Szklarskich, Czubrowskich, Bodaczowskich, Wierzchowskich, i Bolechowskich z ceną początkową zł. pol. 83. — Nasiechowskich i Dziewięciolskich zł. pol. 100. — Słomnickich, Smrokowskich i Niezdnickich zł. pol. 25. — Zagorzyckich, Wąsowskich, Sciborowskich, Pielgrzymowskich zł. pol. 30. — Żydowskich i Wygnanowskich zł. pol. 15. — Gosteckich zł. pol. 30; — niemniey na polach innych Dóbr narodowych, iako to: Łososkowic, Bronczyc, części Czech, Szczepanowic, Głogowian, Tempoczowa, Scholateryi Szaalbmierskich z ceną ustanowić się maiącą. — W Przybysławicach w mieszkaniu Podleśniczego, polowanie małe wyiąwszy kniele i grubego zwierza na polach i oddzielnych zaroślach Rzędowskich, Przybysławskich i Ciśniańskich z ceną początkową zł. pol. 31. — Niegosławskich, Nawarzyckich, Sworszowskich i Turskich zł pol. 72. — Pretendenci na dzień i mieysce wyznaczone zapraszaią się, którzy w kwotę roczną proporcyonalną zaopatrzyć się maią; reszta kondycyi w Urzędzie Leśnym do przeyrzenia, każdemu wolną będzie. — w Smardzowicach dnia 18 Sierpnia 1816

Morawi.

Dnia 29 mca Sierpnia 1816 r. i następnych dni w godzinach zwyczaynych w domu przy ulicy mały rynek pod Nrem 678 na drugiem piętrze sprzedane będą przez publiczną licytacyą za gotową srebrną monetę następuiące effekta: Biblioteka z naylepszych Autorow Francuzkich Włoskich i Niemieckich złożoną, tycząca się literatury Francuzkiey, edukacyi, oraz zabawy czytelnika. Dykcyonarze Francuzkie, Niemieckie, Polskie, i Łacińskie. Karty geograficzne, atlasy w języku Angielskim, Francuzkim, i Niemieckim; różne noty do grania. Fortepiano, stoliki machoniowe i inne, zwierciadła, kanapa i krzesełka różnego gatunku, paiak brązowany, łożko na pasach, łóżka żelazne i inne, sekretarz, biorka, szafki, komody, zegar stołowy, filiżanki, i porcelana w różnym guście, tualetki, kopersztychy i portreciki różne, oprawione za szkło, rama brązowe ze szklami, strzały do zakładania firanek, szkła różne, tachi, kufry; szafa na suknie, praska, kredens, fuzya i pistolety, faians, sprzęty kuchenne i domowe i t. d. Chęć kupienia maiący racheą się w oznaczonem mieyscu i czasie znaydować. W Krakowie d. 19 mca Sierpnia 1816 roku.

Jan Nep. Frankl, Komornik